

вонята била нетърпима. При Ески-джамия имало нѣколко грамади отъ убити турци. А пакъ пространството гдѣто на 19-й Юлій стана сражението, исцѣло било покрито съ гжеги трупове, тѣй като падналитѣ опълченци и русси останахъ невдигнати, сѣщо и турцитѣ, предадени на грабежъ и други звѣрства, неуспѣли да вдигнатъ своитѣ. Слѣдъ нѣколко врѣме турското правителство взело мѣрки да се заровятъ мъртвитѣ и докарало за това хора отъ Чирпанъ, нѣ като не било възможно вдиганието на хиляди разложени вече тѣла, тѣ ги влачили край изгорѣлитѣ кѣши, суринвали върху имъ стѣнитѣ и ги покривали, а нѣкои въ кладенци и нуждници хвъртали. Ужасното зрѣлище, което е представлявалъ тогава цвѣтущия по-напрѣдъ градъ Ст. Загора, никой не ще бѣде въ състояние да опише. То е на мнозина извѣстно по слухъ само, нѣ твърдѣ малцина сѣ имали нещасието да виджтъ съ своитѣ очи, родний си градъ въ таково едно положение!

Заробенитѣ. Сюлейманъ паша, който заповѣдалъ на турцитѣ да не оставятъ нито единъ българинъ живъ, като узналъ че въ разстояние на 3—4 часа между убититѣ мъже се образували купища и отъ женски, и дѣтински трупове, които, разумѣва се, неще може да прѣдстави нито за комити, нито за размирници, надвечеръ запрѣтилъ убиванието на жени и дѣца и казалъ да ги завождатъ на особно мѣсто къмъ турския лагеръ.

Понадналятѣ въ рѣцѣ, мъже, жени и дѣца, турцитѣ ги считахъ и наричахъ *есирѣ* (роби — като че въ сражение да сѣ плѣнени); нѣ тѣ не сѣ били и само роби, а повечъ нѣщо, защото господарьтъ на дѣйствителния робъ, ако и да има неограничена власть надъ него, никой пѣтъ не посяга на живота му или на честьта на робинята си — насилственно. Турцитѣ обаче, съ мнитѣ свои роби всичко извѣршихъ, прѣд нищо не се сирѣхъ, а най-голѣмо удоволствие въ рѣзня и обезчестявания намирахъ.

Спорѣдъ показанята на Радка Димова, която наедно съ стотина души мъже и жени уловена — току шомъ било приказано отъ Сюлейманъ паша жени и дѣца да не се погубватъ, закарали ги въ кѣщата на Малкоча, гдѣто мъжетѣ на страна отдѣлили и прѣдъ самитѣ врата ги исклали, а женитѣ на мръкване въ Кутановата бахчия закарали. До това врѣме когато убититѣ се считали повечъ отъ 3000 д. въ бахчията само около 100 жени, моми и дѣца били докарани. Черкези и башибозуци като